

52. Poděbradské dny poezie

Festivalové noviny | sobota 26. dubna

Martin Huba: Každá chvíle, kterou člověk žije, má svou poezii

Rozhovor s hercem a režisérem Slovenského národného divadla, niekoľikanásobným držiteľom slovenskej výročnej ceny DOSKY za herectví a režii a ceny Literárneho fondu.

Máte schovanou tatínkovu Křišťálovou růži, kterou v Poděbradech obdržel právě před čtyřiceti lety?

Pravdaže otcova poděbradská Křišťálová růže má důstojné místo v naší knižnici. Viem, ako si ju vážil a akú mal z nej radosť, takže ju máme stále na očiach a ona nám tiež celé roky pripomína, resp. sprítomňuje poéziu okolo nás.

Co pro vás osobně toto nejvyšší ocenění v oboru přednesu poezie a prózy znamená?

Predovšetkým fakt, že poézia má stále ľuďom čo povedať a že je tu miesto a ľudia, ktorí jej hodnotu nám všetkým stále pripomínajú.

Foto: Martin Črep

Jste pravidelným režisérem představení Letních shakespearovských slavností. Čím vás William Shakespeare tak přitahuje?

Shakespeare nás učí byť múdrymi a následne skromnými a pokornými. Je to asi to najviac, čo sa dá naučiť. Celá múdrosť tohto konštatovania sa dá, azda, doložiť Shakespearovým citátom z Hamleta:

„Byť vskutku veľkým, znamená nebúriť sa bez príčiny, lež veľkoryso, hoci o steblo sa byť, ak ide o česť.“

Kdy vůbec jste se potkal s poezií a už ji neopustil?

Otec mi často pripomínal, že každá chvíle, ktorú človek žije, má svoju poéziu, len ju treba vedieť objaviť. Snažil som sa túto schopnosť v sebe vypestovať a považujem za svoje životné šťastie, že poézia ma takto sprevádza celým dňom, rokom, životom.

Ví se vůbec na Slovensku, že v Poděbradech stále existuje nějaký česko-slovenský festival poezie? Poděbradské dny poezie jsou jedna z mála uměleckých setkávání v hranicích bývalého Československa. Mají taková setkání smysl, nebo je to spíš jen nostalgie?

Áno, pravdaže, že sa o tomto podujatí vie. Aj keď treba priznať, že poézia, žiaľ, vie zo záujmu, predovšetkým mladých ľudí, cúvnuť. V tejto dost agresívne obhrublej fáze našej existencie je však jej význam a zmysel stále viac a viac potrebný, aby aspoň niekto, niečo (poézia) ľuďom pripomínal krásu a zmysel našej prítomnosti v bytí. Som preto veľmi rád, že aj tohto ročníka sa zúčastnia kolegovia zo Slovenska. Myslím, že tieto stretnutia nás vzájomne obohacujú.

Můžete uvést verš, část monologu, který máte rád?

Důstojná rozlúčka Rostandovho Cyrana zo životom ma napĺňa nádejou, že sa zo života dá odísť elegantne, a to tiež, predovšetkým, vďaka poézii. „Naozaj nádherne padá to, z tých listov nepadá jediný bez nápadu, veď padá iba raz a vie, že na dne pádu, ho nečaká už nič – má v zemi spráchnivieť. Nuž padá s gráciou. Ten pád je jeho let.“

Z dopisů Ivana Diviše Vladimíru Justlovi

Milý, drahý Vladimíre, podšitý lišáku!
Taky já byl osudu vděčen, že jsem Tě po dvaadvaceti letech spatřil v dobré duševní a, jak se mi zdálo, i intaktní tělesné formě ve Viole. Je zajímavé, jak se ty moje miniesej, psané pro program GONG, obhospodařovaný Milanem Schulzem, lidem líbí. Předevčirem jsem dostal dopis od devatenáctileté dívky z Norska, která mne za tyto programy objímá a zve „druhým tátou“. Může být větší tragédie, řekl by Holan!?!?

...

Byl jsem teď přesně 2 a půl dne v Praze, zahajoval jsem v křížové chodbě Staroměstské radnice výstavu a mluvil. Kvůli projevu, který trval 18 min, jel jsem 840 km vlakem 15 hodin. Ale kdo chce kam, pomozme mu tam!

Bydlel jsem v Dejvicích u dvou mládenců, ti se prořekli, že míníš či plánuješ udělat Thanatheu ve Viole s paní Radkou. A zde souhlasím, atp. ano, souhlasím, a rád. Paní Radka je jediný člověk na světě, který umí Thanatheu nazpaměť. Dokonce bych nevyklučoval, že bych do Prahy zajel. Odříkaného chleba největší krajíc. To bych byl v Praze už po jedenácté.

A proč nenapišes?

...

Drahý Vladimíre:

Proč jsi tam, Ty podivíne, Ty poletucho, u toho Fišera nepobyl a nenašel jsi pro mne chvíli, abychom odtud pak šli na pivo? Jak jsem byl rád,

že jsem Tě viděl! Budiž to řečeno: jsi dnes jedním z mála posledních, které ještě v tomto – kdysi magomystickém – městě miluju. Co se dá dělat? Velmi málo, skoro nic!

...

... A tak nejen v majestátu poesie, ale i co do zubů my dva jsme po-bratimové.

V prvních zářijových dnech vyjde nové, rozšířené vydání TEORIE SPOLEHLIVOSTI.

Jeden výtisk je Tvůj, to se rozumí samo sebou.

Objímá Tě vždy Tvůj:

Ivan Diviš

Ivan Diviš: *Návrat do Čech /dopisy z let 1990–1999/*, uspořádal a k vydání připravil Zdeněk Potužil

→ Sobota 26. dubna v 17.00, Zámecký biograf

Ivan Diviš
(1924–1999)

Český básník, esejista a redaktor. V roce 1969 emigroval do Německa, kde pracoval v Rádiu Svobodná Evropa. Do Čech se vrátil v roce 1997. Za prozaistickou knihu *Teorie spolehlivosti* získal v roce 1995 Státní cenu za literaturu.

Z básnického díla: *Chrlení krve* (1964), *Sursum* (1967), *Odchod z Čech* (1980), *Moje oči musely vidět* (1991), *Češi pod Huascaránem* (1998)

S Jaromírem Medunou o fistuli, hlasivkách a závazku

Rozhovor s hercem Divadla na Vinohradech a držitelem ceny Františka Filipovského za dabing.

Váš hlas zaznívá z mnoha animovaných filmů. Co všechno s ním dokážete?

Věkem se bohužel hlasové schopnosti tenčí, rozsah a škála se usazují v jakémsi průměru. Ovšem i tak se dá s hlasem pracovat. Jako H. Poirot D. Sucheta mluvím hlasem vyšším, jemným, místy až mazlivým, jako chlapák de Niro užívám tóny temnější a drsnější. V rámci své polohy se snažím každou hranou či dabovanou postavu odlišit a charakterizovat i hlasově.

Překvapíte někdy sám sebe, jaký zvuk vyloudíte?

Je to asi osm let, kdy jsem daboval Nathana Lanea v muzikálu Producenti. Zdělil jsem se, protože na několika místech mluvil Lane fistulí. V mládí jsem fistuli zvládal, teď jí už ale schopně nejmám. Přesto při samotné práci se mi to podařilo. Když jsem to zkusil po čase, zase nic.

Máte oblíbeného herce, kterého obzvláště rád dabujete?

Rád dabuji dobré herce. Dva jsem už výše jmenoval. Jejich herectví má řád. Když do něj proniknete, i obtížná práce se zvládá radostně a přináší i poučení.

Jak a čím regenerujete své hlasivky?

K hlasivkám se chovám macešsky. Pokud je to

třeba, dopřeji jim Vincentku nebo panthenol. Nejlepší je ovšem dát jim pokoj – nemluvit.

Jaké místo ve vašem životě zaujímá poezie?

K poezii se většinou dostanu kvůli práci. Daným úkolem se pak zabývám velmi intenzivně. Protože jsem měl v poslední době hodně práce spojené s poezií, mohu říci, že v mém životě zaujímá místo významné.

Myslíte si, že platí pravidlo, že dobrý recitátor je dobrý dabér a naopak?

Dobrý dabér nemusí být dobrý recitátor a naopak. Pro dabéra je ovšem velkou výhodou, zvládá-li přednes. Nebo spíše je to výhoda pro diváka a posluchače, protože dabérovi je rozumět a umí mluvit logicky. I v dabingu se nad textem dokáže zamyslet.

Máte recitační a dabingové vzory?

Vzory nemám, jsou však herci, které obdivuji. Jmenovat je však nechci. Je jich mnoho a mohl bych na někoho zapomenout.

Prozradíte nám svoji reakci v okamžiku, když jste se dozvěděl, že převzmete Křišťálovou růži?

Má reakce byla: „... a za co jsem to vlastně dostal?“ Pak jsem si však promítl, co všechno jsem v posledních letech v oblasti přednesu dělal a zjistil jsem, že toho bylo opravdu hodně. Přesto otázka „za co?“ zůstává.

Co pro vás toto ocenění znamená?

Ocení-li někdo vaši práci, je to vždy příjemné. Zvláště pak v oboru, který stojí poněkud mimo centrum pozornosti. Hlavně však pro mne toto ocenění znamená závazek.

S Annou Cónovou o výzvách, kedlubnách a šoku

Rozhovor s herečkou Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, nominovanou v roce 1997 na cenu Thálie.

Vytvořila jste na jevišti řadu zcela odlišných charakterů, co je vám nejbližší a proč?

Postava, která je dramatická i směšná zároveň, jako byla třeba matka Amanda ve Skleněném zvěřinci Tennessee Williamse.

Která postava byla pro vás naopak největší výzva?

Každá role je výzva. Největší v poslední době byla asi Drahomíra z Krvavých křtin J. K. Tyla.

Narodila jste do zpěvného a výtvarného Slovácka. Ovlivňují vás tyto kořeny ve vaší umělecké profesi?

Stoprocentně. I když si to ani neuvědomuji.

Obrátme list. Zahradničíte? Sázela jste už někdy růži?

V loňském roce jsem vypěstovala rajčata, kedlubny, bylinky, tulipány. Růže jsem ještě nesázela, to bude premiéra.

Jak dalece vnímáte tradiční festival poezie i to, že překvapivě vzrůstá zájem mladých lidí o něj?

Je to paráda, z kulturních mladých budou snad kulturní dospělí a kulturní národ!

Prozradíte nám svoji reakci na zprávu, že obdržíte nejvyšší ocenění v oboru přednesu poezie a prózy?

Šok! Já??????

Co pro vás znamená?

Zatím velikou trému, zvláštní rozechvění.

Můžete uvést verš, úryvek básně, který máte ráda?

*Dodneška chce se mi
když je zem pustá
spálit si hrstěmi
jeřabin ústa.*

1 + 1 = 2 aneb když jsou dvě růže ze skla „v rodině“

Před 40 lety si Křišťálovou růži odvezl z Poďbrad slovenský herec Mikuláš Huba. Letos ji obdrží jeho syn Martin. To je v historii PDP podruhé, co jsou majiteli ocenění otec a syn. Dalšími držiteli „rodinného dua růží“ jsou:

Otec – syn:

Vlastimil Fišar (1988) – Jan Fišar (2012)

Bratr – sestra:

Marián Gejšberg (2008) – Jana Olhová (2012)

Manželské páry:

Jan Kačer (2002) – Nina Divišková (2004)
Petr Kostka (2006) – Carmen Mayerová (2008)
Luděk Munzar (1994) – Jana Hlaváčková (2007)
Miloš Hlavica (2005) – Růžena Merunková (2006)
Josef Abrhám (2004) – Libuše Šafránková (2013)

Partnerská dvojice:

Jiří Adamíra (1993) – Hana Maciuchová (2001)

Také v rozáriu na prvním zámeckém nádvoří poďbradského zámku rostou „rodinná dua růží“

Postřehy z festivalového dění slovem a obrazem

David Prachař & cestopis o neustálém ztrácení se

„Deník je psán staročeštinou, takže se v něm možná někdy ztratíte. Ale když se ztratíte, tak nezapoukejte, protože také oni se často ztraceli, když šli lesem.“ Tak uvedl své čtení z deníku panoše Jaroslava z roku 1464 David Prachař. Na hlavě klobouk a na zádech batoh... „Batoh běžně nosím a sem se to hodí.“ Nikdo by nevěřil, že by se divák mohl čtením prvního českého cestopisu z 15. století tak pobavit. Bez váhání se dá napsat, že zahájení padesátých druhých PDP bylo i díky duu Prachař – Kubák více než zdařilé.

Co se týká účinkování Davida Prachaře na dnech poezie, byla to jeho premiéra. Sice se jich účastnil v roce 1980 s DAMU, ale nesoutěžil. Byl v publiku a podporoval kamaráda. „Dostali jsme tenkrát stravenky na jídlo, které jsme proměnili za pivo. Já osobně bych před porotou nikdy nercitoval. Ale měli jsme tam želízko v ohni – Valérii Zawadskou. Co si pamatují, tak soutěž vyhrála. Současně si vybavuji, že se při festivalu konaly zajímavé semináře s básníky.“

Poezie ho oslovila kolem patnácti let. „V tomhle věku to potká každého správného člověka. Byly to především Byronovy básně, protože jsme se ve škole dozvěděli, že romantici umírali mladí a nás to v té době fascinovalo, neboť v daném věku každého přitahuje smrt. Dokonce jsem někde vyhrabal jeho staré překlady. Doteď je to dobré. Měl jsem v patnácti dobrý vkus, ne?“

A dnes? „Líbí se mi z české poezie třeba Vladimír Holan. Jedná se v podstatě o filozofii, která má velký přesah. Myslím, že je tento autor neprávem zanedbávaný. Ostatně poezie je obecně menšinová záležitost. Blízké jsou mi také básně Bohuslava Reynka. Mám radost z toho, že v dvacátých třicátých letech jsme měli poezii na světové úrovni stejně jako její překlady.“

Čím vším je pro vás poezie?

Jan Kačer: Ježíšmarjá, to je taková poetická otázka. Poezii teď čtu víc než prózu, protože mě zajímá ona zkratka, která je v básnických slovech ukrytá. Možná je to i tím, že jsem starý a příběhy v prózách se dost opakují. Ale básnická fantazie je nekonečná. Mám básně rád jako projev planoucího lidského ducha.

Marie Tomášová: Mám vztah k poezii odjakživa. Vlastně ona mě přivedla k divadlu. Představte si, že už v patnácti šestnácti mě zaujal Aischylos, naučila jsem se z něj tehdy monolog. Je to pošetilé, ale opravdu je to tak, že jsem vyrostla na básních. Básně, které jsem si v uvedeném věku vybrala, mám dodnes ráda.

Na snímku: Držitelé Křišťálové růže Jan Kačer a Marie Tomášová při sázení živých královen květin do zámeckého rozáří

Pořadí je vylosováno – soutěž může začít!

Dominik Jetel (Pražská konzervatoř, Fórum I. kategorie) ... pořadové číslo 10 (na snímku při losování)

„Vybral jsem si text Pan Preble se zbavuje manželky od Jamese Thurbera. Vlastně mi ho našel kamarád. Jednou přišel a řekl mi, že by se to pro mě hodilo. Přečetl jsem si to a musel mu dát za pravdu. Text se mi líbí, sedí mi, je vtipný.“

Denisa Kopačková (Církevní konzervatorium Bratislava, Fórum II. kategorie) ... pořadové číslo 1

„Na jedné straně je dobré, že půjdu jako první, ke všemu je to pocta. Nebyl to můj plán, ale není to tak špatné. Zarecituji montáž od italského básníka z minulého století Giorgia Mangenelliho.“

Moje poprvé...

Přesně nevím, které byly mé první „dny poezie“, ale pravděpodobně ty, na nichž jsem jako student DAMU poprvé soutěžil. Trochu strach z neznámého prostředí, neznámých lidí, trochu obava, jestli se všechno podaří tak, jak bych chtěl. Vybavuji si velkou slunečnou místnost na zámku, kde jsme měli šatnu a kde bylo i dost legrace a pak spoře osvětlený ponurý sál s velice vysokým stropem, kde ve stísnějším tichu probíhala soutěž. Cítil jsem určitý zmatek v sobě i kolem sebe, ale jistě to byla dobrá zkušenost.

David Vejražka

Z emailové korespondence

Je mi velmi líto, že sa nebudem môct osobne zúčastniť tohtoročných Poděbradských dnů poezie, ale... Držím celému podujatiu palce a dovoľte mi vyjadriť uznanie tým, ktorí toto podujatie tak dlho a tak dôstojne udržujú v našom vedomí.

S pozdravom Martin Huba

Festivalové noviny 52. Poděbradských dnů poezie připravila redakce Poděbradských novin, zodpovědný redaktor: Monika Langrová, grafická úprava: Tomáš Adamec, studio Just B., www.just-be.cz | Adresa redakce: Jiřího náměstí 1/1, 290 01 Poděbrady, telefon: 325 612 505, www.ipodebrady.cz

Seznam cen 52. Poděbradských dnů poezie

Zajišťuje sdružení SLOVO a HLAS

Laureát ceny Vladimíra Justla I. kategorie
Laureát ceny Vladimíra Justla II. kategorie
Herecká asociace udílí cenu 2 000 CZK pro Laureáty ceny Vladimíra Justla bez rozdílu národnosti v obou kategoriích, grafický list a dvouleté bezplatné členství v Herecké asociaci pro mladé profesionály a studenty hereckých škol

Cena Karla Högera
Dotuje částkou 2500 CZK paní Eva Högerová

Cena publika I. kategorie
Věcná cena věnovaná Městským kulturním centrem Poděbrady

Cena publika II. kategorie
Věcná cena věnovaná Městským kulturním centrem Poděbrady

Cena Českého rozhlasu
Věcná cena věnovaná ČRo

Cena Nadačního fondu Františka Langera
Věcná cena – knihy z edice Spisy Františka Langera

Dále získají všichni účastníci obou For přednesu poezie a prózy knihy věnované nakladatelstvími

a vydavatelstvími Kanzelsberger, Filip Tomáš – Akropolis a Euromedia Group, k. s.

Seznam slovenských cien a premií pre I. a II. kategóriu

Zajišťuje Literárny fond v Bratislave

Laureát ceny Vladimíra Justla Poděbradských dní poezie I. kategorie

Cenu slovenskému výhercovi vo výške 100 eur hradí Literárny fond v Bratislave

Laureát ceny Vladimíra Justla Poděbradských dní poezie II. kategorie

Cenu slovenskému výhercovi vo výške 165 eur hradí Literárny fond v Bratislave

Cena Viliama Záborského

Cenu slovenskému výhercovi vo výške 165 eur hradí Literárny fond v Bratislave

Cena publika I. kategorie

Cenu slovenskému výhercovi vo výške 65 eur hradí Literárny fond v Bratislave

Cena publika II. kategorie

Cenu slovenskému výhercovi vo výške 100 eur hradí Literárny fond v Bratislave na základe ná-

vrhu slovenských členov odborných porôt s akcentom na pôvodnú slovenskú tvorbu a slovenskú javiskovú reč udeľuje oceneným recitátorom v I. a II. kategórii Fóra umeleckého prednesu

Prémie Literárneho fondu:

- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 65 eur za mimoriadny umelecký výkon I. kategória
- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 100 eur za mimoriadny umelecký výkon II. kategória
- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 35 eur za dramaturgiu I. kategória
- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 65 eur za dramaturgiu II. kategória
- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 35 eur za voľbu výrazových prostriedkov I. kategória
- Prémia Literárneho fondu v Bratislave vo výške 35 eur za voľbu výrazových prostriedkov II. kategória

Věcné ceny – pro obě kategorie

Cena Rozhlasu a televízie Slovenska
Cena Divadelného ústavu, Bratislava
Cena Vydavateľstva Tatran
Cena Vydavateľstva Slovenský spisovateľ
Cena Hajko&Hajková, knižné vydavateľstvo

Program 52. Poděbradských dnů poezie

SOBOTA 26. 4. 2014

09.00 VOLNÁ TRIBUNA I. KATEGORIE

Seminář s odbornou porotou
→ *Zámecký biograf*

12.30 FÓRUM PŘEDNESU POEZIE A PRÓZY II. KATEGORIE

Porota: Aleš Vrzák (předseda), Martina Longinová, Ivan Němec, Vladimír Rusko, Alfréd Swan
→ *Zámecký biograf*

17.00 SETKÁNÍ S BÁSNÍKEM

Pořad věnovaný básníku Ivanu Divišovi k jeho letošnímu nedožitému 90. výročí narození
Připravil a moderuje: Zdeněk Potužil
→ *Zámecký biograf*

18.00 VIZITKY – AKADÉMIA UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Kolektív tvorcov: Dotyky

Umění života spočívá v uvědomování si krásy všedního dne
Scénická koláž studentů 2. ročníku herectví Fakulty dramatických umění

Účinkují: Samuel Borsík, Matúš Buch, Barbora Bušovská, Alžbeta Cingelová, Katarína Čudejková, Beáta Eibenová, Peter Golian, Tomáš Ivanka, Eva Javorská, Martin Juriček, Adriana Pešinová, Michaela Piesyk, Matúš Šťastniak, Silvia Pons Alba, Lucia Ojeda Cortinas
Pedagogické vedení: Juraj Sarvaš
Režie: Jan Přeučil
→ *Divadlo Na Kovárně*

20.00 SLAVNOSTNÍ VEČER PŘEDÁNÍ KŘIŠTÁLOVÝCH RŮŽÍ

Jaromíru Medunovi – laudatio Miloš Horanský
Anně Cónové – laudatio Apolena Veldová
Martinu Hubovi – laudatio Vladimír Rusko s následným sázením růží do rozária poděbradského zámku a společným setkáním ve foyer

Křišťálové růže předají starosta Poděbrad Ladislav Langr a Marta Hrachovinová
Hudební doprovod: Lukáš Sommer
→ *Divadlo Na Kovárně*

NEDĚLE 27. 4. 2014

09.30 VOLNÁ TRIBUNA II. KATEGORIE

Seminář s odbornou porotou
→ *Zámecký biograf*

14.00 KONCERT LAUREÁTŮ I. A II. KATEGORIE FÓRA PŘEDNESU POEZIE A PRÓZY

se slavnostním předáním cen a hodnocením laické poroty
Připravila: Martina Longinová
Ceny předá a s účastníky se rozloučí předsedkyně sdružení SLOVO a HLAS Marta Hrachovinová, starosta města Poděbrady Ladislav Langr a prezident Herecké asociace Jiří Hromada
Hudební doprovod: Monika Potokárová
→ *Divadlo Na Kovárně*

Na 52. Poděbradské dny poezie přispěli:

Ministerstvo kultury ČR, město Poděbrady, SLOVO a HLAS, Městské kulturní centrum Poděbrady, Český rozhlas, Crystal Bohemia, a.s., Nadační fond Františka Langera, Euromedia group, k. s., Nakladatelství Filip Tomáš – Akropolis, Kanzelsberger – knihy po všech stránkách, Ministerstvo kultúry SR, Literárny fond v Bratislave, Rozhlas a televízia Slovenska, Združenie divadelníkov na Slovensku, Divadelný ústav Bratislava, Vydavateľstvo Slovenský spisovateľ, Vydavateľstvo Tatran, Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry, Hajko&Hajková, knižné vydavateľstvo